

FN-granskning av mänskliga rättigheter i Östtimor

UNHRC, som 2006 ersatte den för bl.a. politisering hårt kritiserade United Nations Commission on Human Rights (UNCHR), genomförde den tredje november i Palais des Nations i Genève sin andra granskning av Östtimor i enlighet med Universal Periodic Review (UPR). De flesta av de 61 länder som deltog i mötet berömde de framsteg Östtimor har gjort på människorättsområdet (MR). Landet hade fått 174 rekommendationer från omvärlden som huvudsakligen gällde främjande och skydd av handikappades, barns och kvinnors rättigheter samt genusjämlighet och tillgång till rättsväsende, hälsovård och utbildning. Vädjanden gjordes för att Östtimor ska ratificera MR-dokument såsom konventionen om handikappades rättigheter. UPR grundas på de viktigaste dokumenten för MR-frågor är en mekanism för granskning av FN:s 193 medlemsstater som UNHRC införde år 2007. Syftet är att förstärka det granskningssystem som Economic and Social Council (ECOSOC) etablerade år 1956 men avskaffade 1980. Det ansågs gammalmodigt och av marginell nytta samt samexisterade med allt fler internationella MR-överenskommelser som innehöll krav på rapportering. Systemet innebar att medlemsstaterna skulle rapportera om sina framsteg vart tredje år.

Granskning i UPR genomförs med fyra och ett halvt års intervall av en arbetsgrupp i enlighet med en fast-

ställd ordning. Östtimor granskades för första gången 2011 och kunde därför nu säga vad landet hade gjort sedan dess för att uppfylla de 125 rekommendationer landet få fick. Landet representerades av justitieminister Ivo Jorge Valente. Frågor som inkluderas i årets rapport är bl.a. våld i hemmet, sexuella övergrepp, genusjämlighet, barnarbete, tillgång till sjukvård, ett fritt rättsväsen, MR-brott begångna av polis och militär i samband med säkerhetsoperationer under 2014 och 2015 och straffrihet för tidigare brott samt implementeringen av rekommendationerna som Commission for Reception, Truth and Reconciliation respektive Commission on Truth and Friendship fört fram. Den åttonde november godkändes den rapport som arbetsgruppen för Östtimor lade fram. Granskningen går att se på <http://webtv.un.org>.

UPR är baserat på medlemsstaternas egna rapporter, sammanställning av uppgifter från FN och sammanfattning av data från andra inblandade som t.ex. nationella MR-institut och regionala organisationer. När länder inte lever upp till de icke bindande rekommendationerna, kan inga sanktioner införas. Länder som har granskats kan själva avgöra vad de anser vara lämpligt att genomföra.

Gabriel Jonsson

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.